

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ
СЛІДЧЕ УПРАВЛІННЯ

54038, м. Миколаїв, вул. Біла, 44

ПОВІДОМЛЕННЯ
про підозру у вчиненні кримінального правопорушення

м. Херсон

«17».02.2024

Слідчий відділу розслідування злочинів, учинених в умовах збройного конфлікту СУ ГУНП в Херсонській області лейтенант поліції Анапійчук Богдана Олегівна, розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за №12022100000000199 від 23.04.2022 за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, та встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, відповідно до ст. ст. 36, 40, 42, 276-278 КПК України, -

П О В І Д О М И В:

Сварлаку Сергію Сергійовичу, 01.09.1984 року народження, громадянину України, уродженцю м. Маріуполь, Донецької області, зареєстрованому та проживаючому за адресою: Україна, Донецька область, м. Маріуполь, вул. Парашутна, буд. № 23, РНОКІП 3092503937, документованому паспортом громадянина України серії ВС 963053, виданим Жовтневим РВ м. Маріуполь, паспорт громадянина РФ: серія 0918 № 509815, «СІІІЛС»: 183-627-359-95, раніше не судимому, так званому заступнику «коменданта» - начальнику «гарнізону» російських окупаційних військ невідомого слідством військового підрозділу (формування) зс рф

про те, що він підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, а саме у відданні наказу на жорстоке проривання з цивільним населенням та про вчинення інших порушень законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчинених за попередньою змовою групою осіб.

З 19 лютого 2014 року представниками рф розпочато збройне вторгнення збройних сил рф (далі – зс рф), приховане твердженням керівників рф про переміщення військових підрозділів в рамках звичайної ротачії сил Чорноморського флоту, які у взаємодії з військовослужбовцями Чорноморського флоту рф та іншими підрозділами зс рф здійснили блокування й захоплення адміністративних будівель і ключових об'єктів військової та цивільної інфраструктури України, забезпечивши військову окупацію території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя. 18 березня 2014 року рф оголосила про офіційне включення Криму до її території.

Одночасно із цим, протягом березня та на початку квітня 2014 року, під безпосереднім керівництвом та контролем представників влади та зс рф представники іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд і груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих рф, взяли під контроль будівлі, в яких знаходилися органи місцевої влади та місцеві органи виконавчої влади України, військові об'єкти України в окремих районах Донецької та Луганської областей України. 07 квітня 2014 року в м. Донецьку створено терористичну організацію «Донецька народна республіка», а 27 квітня 2014 року в м. Луганську - терористичну організацію «Луганська народна республіка», у складі яких утворені незаконні збройні формування, які функціонують і по теперішній час.

Внаслідок військових дій у період з травня по серпень 2015 року сили оборони України звільнили частину раніше окупованих територій Донецької та Луганської областей.

Датою початку тимчасової окупації рф окремих територій України є 19 лютого 2014 року. Автономна Республіка Крим та місто Севастополь є тимчасово окупованими рф з 20 лютого 2014 року. Окремі території України, що входять до складу Донецької та Луганської областей, є окупованими рф (у тому числі окупаційною адміністрацією рф) починаючи з 7 квітня 2014 року, відповідно до ч. 2 ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 № 1207-VII.

Надалі, 24 лютого 2022 року президент рф оголосив початок так званої «спеціальної військової операції». Після цього, близько четвертої години ранку того ж дня, зс рф, інші збройні формування рф та підконтрольні їм угруповання іррегулярних незаконних збройних формувань розпочали широкомасштабне військове вторгнення на територію України, увійшовши з боку рф, Білорусі та тимчасово окупованої території України, що супроводжувалось завданням ракетно-артилерійських ударів та бомбардувань авіацією об'єктів по всій території України.

24.02.2022 Указом Президента України № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», у зв'язку з військовою агресією рф проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» постановлено введення в Україні

воєнного стану із 05 години 30 хвилини 24 лютого 2022 року строком на 30 діб, який у подальшому неодноразово продовжувався та діє на теперішній час.

З того моменту сили оборони України здійснюють збройну відсіч вздовж всієї лінії фронту.

Факт широкомасштабного збройного вторгнення на територію України 24.02.2022 не приховувався владою рф, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п.п. 1, 3 Висновку 300 (2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії російської федерації проти України», п.п. 17, 18 Наказу від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього» (Україна проти рф) та ін.)).

Відповідно до ст. 2 спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року, ці Конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілкомвільної окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Таким чином, із 19.02.2014 до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією РФ проти України, окупацією частини території України, що вказує на поширення дії на території України законів та звичаїв війни (норм міжнародного гуманітарного права).

Водночас, відповідно до Конвенції про захист цивільного населення під час війни, підписаної у м. Женеві 12.08.1949, учасниками якої є, зокрема, Україна та російська федерація (далі за текстом – Конвенція), сторони домовилися, що з особами, які не беруть активної участі в бойових діях, у тому числі з особами зі складу збройних сил, що склали зброю, а також із тими, хто «horsedecombat» унаслідок хвороби, поранення, затримання чи з будь-якої іншої причини, поводяться гуманно, без будь-якої ворожої дискримінації, причиною якої слугують раса, колір шкіри, релігії чи вірування, стать, походження чи майновий стан чи будь-які інші подібні критерії.

Із цією метою є забороненими й залишатимуться забороненими будь-коли та будь-де такі діяння стосовно зазначених вище осіб:

а) насилля над життям й особистістю, зокрема всі види вбивств, завдання каліцтва, жорстоке поводження й тортури;

б) захоплення заручників;

с) наруга над людською гідністю, зокрема образливе та принизливе поводження;

d) засудження та застосування покарання без попереднього судового рішення, винесеного судом, який створено належним чином і який надає судові гарантії, визнані цивілізованими народами як необхідні (стаття 3 Конвенції).

Відповідно до положень ст. 27 Конвенції особи, що перебувають під

захистом, мають право за будь-яких обставин на особисту повагу, повагу до своєї честі, права на сім'ю, їхніх релігійних переконань та обрядів, звичок та звичаїв. До них завжди слід ставитися гуманно й захищати їх, зокрема, від будь-якого акту насильства чи залякування, від образ та цікавості натовпу.

З урахуванням положень стосовно здоров'я, віку та статі, сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, має право поводитися з усіма ними однаково, без жодної дискримінації, зокрема стосовно раси, релігії або політичних переконань.

Статтею 29 Конвенції передбачено, що сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, відповідає за поведження своїх представників із цими особами, причому це не знімає особистої відповідальності з таких представників.

У силу положень ст. 31 Конвенції жодний примус фізичного чи морального порядку не може застосовуватися до осіб, які перебувають під захистом, зокрема з метою отримання від них або від третіх осіб якихось відомостей.

Згідно зі ст. 32 Конвенції Високі Договірни Сторони спеціально дають згоду на те, що їм забороняється застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають під захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється не лише на вбивства, тортури, тілесні покарання, калічення та медичні чи наукові досліди, які не викликані потребою лікування особи, що перебуває під захистом, а й на будь-яке інше brutальне поведження з боку як цивільних, так і військових властей.

Згідно із ст. 147 Конвенції серйозні порушення, про які йдеться у Конвенції, становлять такі порушення, що охоплюють такі дії, якщо їх здійснено проти осіб або власності, які перебувають під захистом цієї Конвенції: умисне вбивство, тортури або нелюдяне поведження, зокрема біологічні експерименти, які умисно спричиняють великі страждання чи серйозні травми тілу чи здоров'ю, нелегальна депортація чи переведення або нелегальне ув'язнення особи, що перебуває під захистом, примушення особи, що перебуває під захистом, служити в збройних силах ворожої держави, або умисне відбирання в особи, що перебуває під захистом, прав на справедливий і офіційний судовий процес, рекомендований цією Конвенцією, захоплення полонених і широкомасштабне руйнування і привласнення власності, не виправдане воєнною необхідністю, і здійснюване незаконним чином і безцільно.

Статтею 43 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 8 червня 1977 року (далі за текстом – Протокол I або Додатковий протокол I) передбачено, що збройні сили сторони, що перебуває в конфлікті, складаються з усіх організованих збройних сил, груп і підрозділів, що перебувають під командуванням особи, відповідальної перед цією стороною за поведінку своїх підлеглих, навіть якщо ця сторона представлена урядом чи властями, не визнаними супротивною стороною. Такі

збройні сили підпорядковані внутрішній дисциплінарній системі, яка, поряд з іншим, забезпечує додержання норм міжнародного права, застосовуваних у період збройних конфліктів.

Особи, які входять до складу збройних сил сторони, що перебуває в конфлікті (крім медичного і духовного персоналу, про який ідеться у статті 33 Третьої конвенції, є комбатантами, тобто вони мають право брати безпосередню участь у воєнних діях.

Статтею 44 Додаткового протоколу I передбачено, що для сприяння посиленню захисту цивільного населення від наслідків воєнних дій комбатанти зобов'язані відрізняти себе від цивільного населення в той час, коли вони беруть участь у нападі або у воєнній операції, що є підготовкою до нападу. Однак у зв'язку з тим, що під час збройних конфліктів бувають такі ситуації, коли через характер воєнних дій озброєний комбатант не може відрізнити себе від цивільного населення, він зберігає свій статус комбатанта за умови, що в таких ситуаціях він відкрито носить свою зброю.

Крім того, статтею 51 Додаткового протоколу I визначено, що цивільне населення й окремі цивільні особи користуються загальним захистом від небезпек, що виникають у зв'язку з воєнними операціями. З метою здійснення цього захисту, на доповнення до інших застосовуваних норм міжнародного права, за всіх обставин слід додержувати таких норм.

Цивільне населення як таке, а також окремі цивільні особи не повинні бути об'єктом нападів. Заборонено акти насильства чи загрози насильства, що мають головною метою тероризувати цивільне населення.

Цивільні особи користуються захистом, передбаченим цим розділом, за винятком окремих випадків і на такий період, поки вони беруть безпосередню участь у воєнних діях.

Заборонено напади на цивільне населення або на окремих цивільних осіб у порядку репресалій.

Будь-яке порушення цих заборон не звільняє сторони, що перебувають у воєнному конфлікті, від їх правових зобов'язань щодо цивільного населення й цивільних осіб, у тому числі від зобов'язань вживати запобіжних заходів, передбачених у статті 57.

Крім того, статтею 75 Додаткового протоколу I встановлено, що тією мірою, якою їх торкається ситуація, зазначена у статті I цього Протоколу, з особами, які перебувають під владою сторони, що бере участь у конфлікті, і не користуються сприятливим ставленням згідно з Женевськими Конвенціями або згідно з цим Протоколом, за всіх обставин поведуться гуманно, і вони, як мінімум, користуються захистом, передбаченим у цій статті, без будь-якої несприятливої різниці, заснованої на ознаках раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії чи віросповідання, політичних або інших переконань, національного чи соціального походження, майнового стану, народження чи іншого статусу або на яких-небудь інших подібних критеріях. Кожна сторона має з повагою ставитися до особи, честі, переконань та релігійних обрядів усіх таких осіб.

Поряд з цим згідно ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу I заборонені й

будуть залишатися забороненими в будь-який час і в будь-якому місці такі дії, незалежно від того, чиняться вони представниками цивільних чи воєнних органів:

а) насильство над життям, здоров'ям і фізичним та психічним станом осіб, зокрема:

а.1) вбивство;

а.2) катування всіх видів – фізичні чи психічні.

3 квітня 2022 року з метою досягнення основної мети щодо широкомасштабних нападів на цивільне населення, нестановленими досудовим розслідуванням військовими рф та представниками інших силових структур, за підтримки вищого керівництва рф, в захоплених приміщеннях державних органів і установ, а також санаторно-оздоровчих закладах Херсонської області, у тому числі у смт Лазурне, Скадовського району, організовано місця для нелегального ув'язнення, катування та жорстокого поводження з цивільними особами, вчинення іншого фізичного і психологічного тиску з метою одержання інформації про проукраїнських активістів, противників окупаційної влади та подальшого схилення вищевказаних осіб до співпраці з державою – агресором.

Так, у період з березня по квітень місяць 2022 року (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено) нестановлені військовослужбовці регулярних з'єднань і підрозділів збройних сил та інших військових формувань російської федерації, перебуваючи за адресою: вул. Причальна, 5, смт. Лазурне, Скадовський район, захопили та встановили свій контроль над приміщенням території санаторію «Чайка», що не було обумовлено воєнною необхідністю, а здійснено виключно з метою нелегального ув'язнення, застосування фізичного насильства та катування цивільного населення Херсонської області для отримання відомостей, що цікавили окупаційну владу та військових рф.

У подальшому, у нестановлений досудовим розслідування час, але не пізніше квітня 2022 року, нестановлені особи з числа керівного складу збройних формувань, силових структур, органів окупаційної влади російської федерації залучили до реалізації спільного плану громадянину України Єварлака Сергія Сергійовича, 01.09.1984 року народження, який зайняв посаду заступника так званого «коменданта» - начальника «гарнізону» російських окупаційних військ – нестановленого слідством військового підрозділу (формування), зс рф та розмістився на території санаторію «Чайка» по вул. Причальна, 5 у смт. Лазурне Скадовського району Херсонської області.

У квітні та липні місяці 2022 року громадянин України Єварлак С.С., займаючи вище вказану посаду та перебуваючи на тимчасово окупованій військами рф адміністративній території Скадовського району Херсонської області, маючи достатній рівень освіти, спеціальних знань і життєвого досвіду для розуміння обставин, які вказують на існування збройного конфлікту між Україною та рф, діючи умисно, спільно та за попередньою змовою з іншими нестановленими особами, усвідомлюючи суспільну небезпеку своїх дій,

передбачаючи суспільно небезпечні наслідки та бажаючи їх настання, маючи при собі зброю, будучи одягнутим у формений одяг з рф, брав участь у проведенні обшуків житла, а також віддавав невстановленим досудовим розслідуванням підпорядкованим особам накази на нелегальне ув'язнення та жорстоке поводження з цивільними особами з числа місцевих мешканців. Потерпілих незаконно утримували в захопленій будівлі санаторію «Чайка» у смт. Лазурне Скадовського району Херсонської області, де відносно них застосовувалось фізичне та психологічне насильство, що є порушенням положень ст.ст. 27, 31, 32, 79, 147 Конвенції, ст.ст. 11, 75 Додаткового протоколу I.

Тобто, Єварлак С.С. брав безпосередню участь в актах збройної агресії на території Скадовського району Херсонської області, а тому відповідно до ст. ст. 43, 44 Додаткового протоколу I мав статус комбатанта і був зобов'язаний дотримуватись норм міжнародного права, застосовуваного в період збройних конфліктів.

Так, 06.04.2022 у ранковий час доби (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлено) Єварлак С.С., перебуваючи за адресою:

в порушення вимог ст. ст. 51, 75 Додаткового протоколу I та ст. ст. 3, 27, 32 Конвенції, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи їх наслідки, умисно, переслідуючи прямий умисел, спрямований на позбавлення волі особи та подальше її нелегальне ув'язнення, видав в усній формі наказ підпорядкованим йому невстановленим в ході досудового розслідування особам з числа військовослужбовців рф у кількості не менше 3 осіб (точна кількість у ході досудового розслідування не встановлена), озброєних вогнепальною автоматичною зброєю, на обшук житла потерпілого та його подальше затримання.

На виконання наказу Єварлака С.С. вказані особи без складання процесуальних документів провели обшук будинку та прилеглої території, після чого, демонструючи вогнепальну автоматичну зброю, із застосуванням фізичного насильства у вигляді нанесення численних хаотичних ударів руками та ногами по голові, ногам, грудній клітці, а також одного удару прикладом автомату по голові, затримали потерпілого одягнувши на руки кайданки та наволочку на голову, на яку в подальшому надягли поліетиленовий пакет таким чином, щоб закривала очі та унеможливило вільне дихання останнього. Єварлак С.С. був присутнім під час затримання виконував функцію командира, якому підпорядковувались особи, які здійснювали затримання та побиття потерпілого.

Відразу після затримання, потерпілого проти його волі на вантажному автомобілі (марка та модель не встановлені) доставлено до захопленої будівлі санаторію «Чайка», що знаходиться за адресою: Херсонська область, Скадовський район, смт. Лазурне, вулиця Причальна, 5, де останнього нелегально ув'язнили на період часу з 10:00 до 17:00 години 06.04.2022 у приміщенні, яке не пристосоване для утримання людей.

06.04.2022 у невідомий час, у період утримання [REDACTED] в одному з підвальних приміщень санаторію «Чайка», двоє невідомих військовослужбовців РФ з позивними «Шрек» та «Майор», у порушення ч. 2 ст. 51, ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу I, реалізуючи раніше виниклий єдиний умисел, під приводом незгоди з проукраїнською позицією потерпілого, здійснили посягання на фізичну недоторканність останнього шляхом нанесення чисельних ударів в область голови та живота спеціально пристосованими предметами для спричинення тілесних ушкоджень та завдання болю та страждання. Так, військовий РФ з позивним «Шрек», тримаючи штик-ніж у руці, здійснив два тичкових удари в область лівого стегна [REDACTED] при цьому здійснивши обертальні рухи клинка у рані, чим наніс два проникаючих поранення останньому, де з плином часу залишилися відповідні рубці. У подальшому, ці особи вищезазначеним штик-ножом відрізали частину лівого вуха потерпілого, що призвело до неоправданого зіпсування зовнішності, тим самим завдаючи нестерпного болю та страждань.

Під час нелегального ув'язнення медична допомога потерпілому [REDACTED] не надавалась, він перебував в умовах, які загрожували його життю та здоров'ю, але не мав можливості вільно залишити місце утримання, тобто його змушували діяти проти своєї волі, що є порушенням пункту «а» ст. 3 Конвенції в частині заборони жорстокого поводження з особою та ст. 75 Додаткового протоколу I в частині заборони насильства над життям, здоров'ям і фізичним станом особи, катування.

06.04.2022 близько 17.00 години потерпілого [REDACTED] звільнено з місця несвободи без надання будь-яких пояснень шляхом виведення за територію санаторію «Чайка».

Наприкінці липня 2022 року (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлено) Єварлак С.С., перебуваючи за адресою: [REDACTED] у порушення вимог ст. ст. 51, 75 Додаткового протоколу I та ст. ст. 3, 27, 32 Конвенції, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи їх наслідки, умисно, переслідуючи прямий умисел, спрямований на позбавлення волі особи та подальше її нелегальне ув'язнення, видав в успішній формі наказ підпорядкованим йому невідомим в ході досудового розслідування особам з числа військовослужбовців РФ у кількості не менше 14 осіб (точна кількість у ході досудового розслідування не встановлена), озброєних вогнепальною автоматичною зброєю, на обшук житла потерпілого [REDACTED] та його подальше затримання.

На виконання наказу Єварлака С.С. вказані особи без складання процесуальних документів провели обшук будинку та прилеглої території, після чого, демонструючи вогнепальну автоматичну зброю, шляхом заламування рук за спину затримали потерпілого [REDACTED] одягнувши поліетиленовий пакет на голову таким чином, щоб закривав очі. Потім потерпілого помістили на підлогу автомобілю «Mercedes-Benz Sprinter» (інші ідентифікуючі ознаки не встановлені), де невідомою особою нанесла два

удари ногою в область голови останнього. Сварлак С.С. був присутнім під час затримання [REDACTED] виконував функцію командира, якому підпорядковувались особи, які здійснювали затримання та побиття потерпілого.

Після затримання, потерпілого проти його волі на вказаному автомобілі доставлено до захопленої будівлі санаторію «Чайка» за адресою: Херсонська область, Скадовський район, смт. Лазурне, вулиця Причальна, 5, де останнього нелегально ув'язнили на період часу з 12:00 до вечора того ж дня у приміщенні, яке не пристосоване для утримання людей.

У період нелегального ув'язнення [REDACTED] в одному з підвальних приміщень санаторію «Чайка», Сварлак С.С. проводив допит потерпілого та не отримавши бажаних відповідей, продовжуючи реалізацію раніше виниклого умислу, у порушення ч. 2 ст. 51, ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу I, надав усний наказ двом нестановленим військовослужбовцям рф, присутнім у вказаному місці, на побиття [REDACTED]

На виконання наказу Сварлака С.С. вказані особи впродовж 30 хвилин безперервно спричиняли потерпілому тілесні ушкодження шляхом нанесення хаотичних ударів руками та ногами в область голови, тулубу, руки. Після цього, один із двох нестановлених військовослужбовців рф, шляхом стиснення рук на ший [REDACTED] почав душити останнього, перекриваючи доступ повітря, від чого потерпілий втратив свідомість.

Під час утримання медична допомога потерпілому [REDACTED] не надавалась, він перебував в умовах, які загрожували його життю та здоров'ю, але не мав можливості вільно залишити місце утримання, тобто його змушували діяти проти своєї волі, що є порушенням пункту «а» ст. 3 Конвенції в частині заборони жорстокого поводження з особою та ст. 75 Додаткового протоколу I в частині заборони насильства над життям, здоров'ям і фізичним станом особи, катування.

Того ж дня надвечір (точний час у ході досудового розслідування не встановлено) потерпілого [REDACTED] звільнено з місця несвободи без надання будь-яких пояснень шляхом виведення за територію санаторію «Чайка».

Затримані особи у складі Збройних Сил чи інших збройних формувань України не перебували, жодної зброї не мали, участі у бойових діях не брали, тобто були особами, які підпадають під захист ст. 4 Конвенції, як громадяни України, котрі не беруть активної участі у бойових діях та опинились у ході окупації під владою сторони конфлікту (російської федерації).

Отже, Сварлак С.С. віддав наказ підпорядкованим військовослужбовцям рф на жорстоке поводження з потерпілими [REDACTED] що виразилось у нелюдському поводженні з ними (утриманні в приміщеннях, не пристосованих до перебування осіб, в антисанітарних умовах), завданні фізичних (побоїв і тілесних ушкоджень) страждань [REDACTED] а також на вчинення інших порушень законів та звичаїв війни, які полягали у нелегальному ув'язненні вказаних цивільних осіб, які перебували під захистом, чим грубо порушив ст. ст. 3, 27, 31, 32, 147 Конвенції, ст. 75 Додаткового протоколу I.

Таким чином, Євартак Сергій Сергійович, 01.09.1984 року народження, підлягає згідно з підставою наказу на жорстоке поводження з цивільним населенням та про вчинення інших порушень законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких набула Верховною Радою України, вчинення за попередньою змовою групою осіб, тобто з вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України.

Слідчий відділу розслідування злочинів,
учинених в умовах збройного конфлікту
ГУНП в Херсонській області
лейтенант поліції

 Богдана Олександр АВАМЧУК

ПОГОДЖЕНО

Заступник начальника відділу
процесуального керівництва та
підтримання публічного обвинувачення
управління протидії злочинам,
вчиненим в умовах збройного конфлікту,
Херсонської області прокуратури

 Павло Юрійович ЮРЧУК

«17» 02.2024 року

ПАМ'ЯТКА

про процесуальні права та обов'язки підозрюваного

Одночасно підозрюваному Єварлаку С.С. роз'яснені права та обов'язки підозрюваного, передбачені ст. 42 КПК України, а саме:

Підозрюваний, обвинувачений має право:

1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;

3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого та перед кожним наступним допитом з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, на присутність захисника під час допиту та інших процесуальних дій, на відмову від послуг захисника в будь-який момент кримінального провадження, на отримання послуг захисника за рахунок держави у випадку відсутності коштів на оплату таких послуг;

4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;

6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання – на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з дотриманням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виносяться вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились;

18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватись послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибувати за викликом до суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це суд;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

На всіх стадіях кримінального провадження підозрюваний має право *примиритися з потерпілим і укласти угоду про примирення*. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження.

Додаткові права підозрюваного у разі здійснення щодо нього спеціального досудового розслідування або спеціального судового провадження

Стаття 52. Обов'язкова участь захисника

1. Участь захисника є обов'язковою у кримінальному провадженні щодо особливо тяжких злочинів. У цьому випадку участь захисника забезпечується з моменту набуття особою статусу підозрюваного.

2. В інших випадках обов'язкова участь захисника забезпечується у кримінальному провадженні:

8) щодо осіб, стосовно яких здійснюється спеціальне досудове розслідування або спеціальне судове провадження – з моменту прийняття відповідного процесуального рішення.

Стаття 54. Відмова від захисника або його заміна

1. Підозрюваний, обвинувачений має право відмовитися від захисника або замінити його.

2. Якщо підозрюваний, обвинувачений наполягає на відмові від захисника, слідчий, прокурор, слідчий суддя чи суд зобов'язані організувати зустріч захисника з підозрюваним, обвинуваченим. У разі якщо підозрюваний, обвинувачений особисто та безпосередньо повідомляє захиснику про небажання мати захисника, заміну захисника після конфіденційної розмови із захисником, така відмова або заміна фіксується у протоколі процесуальної дії або журналі судового засідання.

Не є підставою для відмови слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом в зустрічі захисника з підозрюваним, обвинуваченим наявність письмової заяви про відмову підозрюваного, обвинуваченого від захисника або письмового клопотання про його заміну до внесення відповідної інформації до протоколу процесуальної дії або журналу судового засідання.

Відмова уновноваженою особою в зустрічі підозрюваного, обвинуваченого із захисником, стосовно якого є заява про відмову чи клопотання про заміну, до відповідної фіксації у протоколі процесуальної дії або журналі судового засідання тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

3. Відмова від захисника не приймається у випадку, якщо його участь є обов'язковою. У такому випадку, якщо підозрюваний, обвинувачений відмовляється

від захисника і не залучає іншого захисника, захисник повинен бути залучений у порядку, передбаченому статтею 49 цього Кодексу, для здійснення захисту за призначенням.

Глава 24-1

ОСОБЛИВОСТІ СПЕЦІАЛЬНОГО ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Стаття 297-1. Загальні положення спеціального досудового розслідування

1. Спеціальне досудове розслідування (in absentia) здійснюється стосовно одного чи декількох підозрюваних згідно із загальними правилами досудового розслідування, передбаченими цим Кодексом, з урахуванням положень цієї глави.

2. Спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні щодо злочинів, передбачених статтями 109, 110, 110-2, 111, 111-1, 111-2, 112, 113, 114, 114-1, 114-2, 115, 116, 118, частиною другою статті 121, частиною другою статті 127, частинами другою і третьою статті 146, статтями 146-1, 147, частинами другою - п'ятою статті 191 (у випадку зловживання службовою особою своїм службовим становищем), статтями 209, 255-258, 258-1, 258-2, 258-3, 258-4, 258-5, 348, 364, 364-1, 365, 365-2, 368, 368-2, 368-3, 368-4, 369, 369-2, 370, 379, 400, 408, 436, 436-1, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447 Кримінального кодексу України, стосовно підозрюваного, крім неповнолітнього, який переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаній Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук.

Спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні щодо злочину, вчиненого підозрюваним, стосовно якого уповноваженим органом прийнято рішення про передачу його для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

Здійснення спеціального досудового розслідування щодо інших злочинів не допускається, крім випадків, коли злочини вчинені особами, які переховуються від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаній Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошені у міжнародний розшук, та розслідуються в одному кримінальному провадженні із злочинами, зазначеними у цій частині, а виділення матеріалів щодо них може негативно вплинути на повноту досудового розслідування та судового розгляду.

3. Якщо у кримінальному провадженні повідомлено про підозру декільком особам, слідчий, прокурор вправі звернутися до слідчого судді із клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування лише стосовно тих підозрюваних, щодо яких наявні передбачені частиною другою цієї статті підстави, а стосовно інших підозрюваних подальше досудове розслідування у цьому самому кримінальному провадженні здійснюватиметься згідно із загальними правилами, передбаченими цим Кодексом.

Стаття 297-2. Клопотання слідчого, прокурора про здійснення спеціального досудового розслідування

1. З клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування до слідчого судді має право звернутися прокурор або слідчий за його згодою з прокурором.

2. У клопотанні про здійснення спеціального досудового розслідування з підстав, передбачених цим Кодексом, крім передбачених абзацом другим частини другої статті 297-1 цього Кодексу, зазначаються:

1) короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з яким подається клопотання;

2) правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;

3) виклад обставин, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні кримінального правопорушення, і посилання на обставини;

4) відомості про те, що підозрюваний виїхав та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, території держави, визнаній Верховною Радою України державою-агресором, та/або відомості про оголошення підозрюваного в міжнародний розшук;

5) виклад обставин про те, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності;

6) перелік свідків, яких слідчий, прокурор вважає за необхідне донитати під час розгляду клопотання.

3. У клопотанні про здійснення спеціального досудового розслідування з підстави, передбаченої абзацом другим частини другої статті 297-1 цього Кодексу, зазначаються:

1) короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з яким подається клопотання;

2) правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;

3) виклад обставин, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні кримінального правопорушення, і посилання на такі обставини;

4) матеріали, що підтверджують прийняття уповноваженим органом рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та факт обміну;

5) перелік свідків, яких слідчий, прокурор вважає за необхідне донитати під час розгляду клопотання.

Стаття 297-3. Розгляд клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування

1. Клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування розглядається слідчим суддею не пізніше десяти днів з дня його надходження до суду за участі особи, яка подала клопотання, та захисника.

Якщо підозрюваний самотійно не залучив захисника, слідчий суддя зобов'язаний вжити необхідних заходів для залучення захисника.

2. Слідчий суддя, встановивши, що клопотання подано без дотримання вимог статті 297-2 цього Кодексу, повертає його прокурору, слідчому, про що постановляє ухвалу.

3. Під час розгляду клопотання слідчий суддя має право за клопотанням сторін кримінального провадження або за власною ініціативою заслухати будь-якого свідка чи дослідити будь-які матеріали, що мають значення для вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування.

Стаття 297-4. Вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування

1. Слідчий суддя відмовляє у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування, якщо прокурор, слідчий не доведе, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук, та/або уповноваженим органом прийнято рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

2. Під час вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування слідчий суддя зобов'язаний врахувати наявність достатніх доказів для підозри особи щодо якої подано клопотання у вчиненні кримінального правопорушення.

3. За наслідками розгляду клопотання слідчий суддя постановляє ухвалу, в якій зазначає мотиви задоволення або відмови у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування.

Якщо у справі декілька підозрюваних, слідчий суддя постановляє ухвалу лише стосовно тих підозрюваних, щодо яких існують обставини, передбачені частиною другою статті 297-1 цього Кодексу.

Повторне звернення з клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування до слідчого судді в одному кримінальному провадженні не допускається, крім випадків наявності нових обставин, які підтверджують, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук, та/або уповноваженим органом прийнято рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

4. Копія ухвали надсилається прокурору, слідчому та захиснику.

5. Якщо підозрюваний, стосовно якого слідчим суддею постановлено ухвалу про здійснення спеціального досудового розслідування, затриманий або добровільно з'явився до органу досудового розслідування, подальше досудове розслідування щодо нього здійснюється згідно із загальними правилами, передбаченими цим Кодексом.

6. Відомості щодо підозрюваних, стосовно яких слідчим суддею постановлено ухвалу про здійснення спеціального досудового розслідування, невідкладно, але не пізніше 24 годин після постановлення ухвали, вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань і публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора.

Стаття 297-5. Порядок вручення процесуальних документів підозрюваному при здійсненні спеціального досудового розслідування

1. Повістки про виклик підозрюваного у разі здійснення спеціального досудового розслідування надсилаються за останнім відомим місцем його проживання чи перебування та обов'язково публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора. З моменту опублікування повістки про виклик у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на

офіційному веб-сайті. Офіс Генерального прокурора та підозрюваний вважали, що слідчим чинимі повідомленням є їхні листи.

Повідомля про виниклих підозрюваний у разі виникнення систематичного злочинного розслідування з метою з'ясування причин та наслідків події, а також у разі виникнення систематичного злочинного розслідування з метою з'ясування причин та наслідків події, а також у разі виникнення систематичного злочинного розслідування з метою з'ясування причин та наслідків події.

З метою з'ясування причин та наслідків події, а також у разі виникнення систематичного злочинного розслідування з метою з'ясування причин та наслідків події, а також у разі виникнення систематичного злочинного розслідування з метою з'ясування причин та наслідків події.

Голова процесуальних документів, що підлягають друку, повинні бути роздруковані, а не лише записані.

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру та вимоги про професійні права та обов'язки друку, права підозрюваного оголошено та роз'яснено.

Підозрюваний _____

Записник _____

« ____ » год. « ____ » хв. « ____ » 2024 року.

Повідомлення про підозру вручив та права роз'яснив:

Старший слідчий відділу розслідування злочинів,
учинених в умовах збройного конфлікту
СУ ГУНП в Херсонській області
майор поліції

Максим КЕКУХ